

OSMANLI ARAŖTIRMALARI

XXXIII

NeŖir Heyeti - Editorial Board

Halil İNALCIK - İsmail E. ERÜNSAL

Heath W. LOWRY - Feridun EMECEN

Klaus KREISER - Bilgin AYDIN

Misafir Editörler - Guest Editors

Mustafa S. KüçükaŖcı - Cengiz Tomar

THE JOURNAL OF OTTOMAN STUDIES

XXXIII

PROF. DR. MUAMMER KEMAL ÖZERGİN
HATIRA SAYISI - I

İstanbul - 2009

PROF. DR. MUAMMER KEMAL ÖZERGİN'İN
HAYATI VE ESERLERİ*

Coşkun ALPTEKİN - Selçuk MÜLAYİM

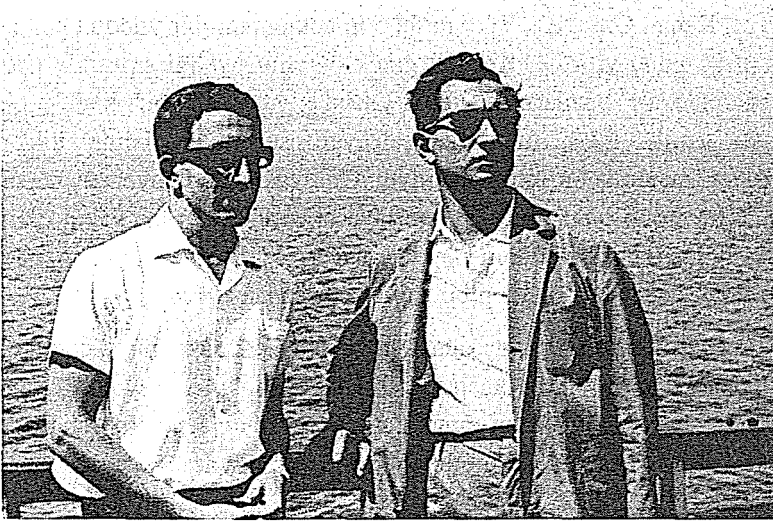
Tarih ilminin büyük isimlerinin kaybı, yeri doldurulmaz boşluklar bırakmakta, bu tür olaylar yalnız akademik hayat için değil, gelecek nesiller açısından da gerçek bir kayıp olmaktadır. Tarihçiliğin diğer bilimler üzerindeki geniş tesir sahası, kültür ve sanat alanlarının yönlendirici gücü de düşünülecek olursa bu kayıpların boyutu daha iyi anlaşılır.

M. Kemal Özergin'i, Türk tarihi için çok önemli bir yıldönümünde, 29 Ekim 1986 günü yitirdik. Kendisi gerek öğretim üyeliği sırasında gerekse sohbetlerinde ve yazılarında nev'i şahsına münhasır bir kişilik olarak temâyüz etmiş fakat mütevazı şahsiyeti sebebiyle daima dikkatleri çekmekten kaçınmış bir bilim adamıydı. Onu yakından tanıyanlar, hassas ve duygulu bir insan olduğunu hep hatırlayacaklardır. İki yüze yakın eseriyle, Türk tarihi ve kültürümüzün hemen her şubesiyle ilgilenen Özergin, hacimli eserlerini vermeye hazırladığı bir sırada aramızdan ayrıldı.

1930 yılında İstanbul'da dünyaya gelen M. K. Özergin, tahsiline Şişli 44. İlkokulu'nda başladı. Kabataş Lisesi'nde ortaokulu, Beyoğlu (Atatürk) Lisesi'nde de lise öğrenimini tamamlayarak İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne kaydoldu. 1955 yılı Haziran ayında "Anadolu

* *Türklük Araştırmaları Dergisi*'nin 3. (1987) sayısında çıkan bu makale Dr. Cengiz Tomar tarafından düzenlenerek yayına hazırlanmıştır.

Selçuklularından Sultan Alâeddin Keykubad I Devri Kitabeleri" adlı teziyle bu bölümden mezun oldu. Bir lisans tezi olarak göz dolduran bu çalışma ile de dikkati çeken Özergin, aynı yıl Ortaçağ Kürsüsü'ne asistan olarak atandı. 1957 yılında İstanbul Enstitüsü Mûsiki Bölümü'ne delege seçildi. Müziğe karşı duyduğu ilgi, Türk bestecileri ve çalgıları konusunda yazdığı makalelerde açıkça görülmektedir. 1959 yılında tamamladığı "Anadolu Selçukluları Çağında Anadolu Yolları" adlı doktora tezi tamamen orijinal bir araştırmadır. Bu çalışmada, Selçuklu devri Anadolu ulaşım ve iktisat tarihi kadar sanat tarihi açısından da değerli malzeme bulunmaktadır. Kendisinin Türk mimarisi ve diğer sanatlara karşı yakınlığı bilinmektedir. Özellikle yakın arkadaşlarından Prof. Dr. Rahmi Hüseyin Ünal ile olan dostluğu onun bu eğiliminin Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ndeki (1971) görevi süresince pekişmesini sağlamıştır. Bu bölümde bir süre başkanlık da yapan M. K. Özergin'in aynı şekilde, Prof. Dr. Haluk İpekten ile birlikte yazdıkları makalelerde de Türk diline karşı gösterdiği hassasiyet ortaya çıkmaktadır.

Prof.Dr. M.Kemal Özergin öğrencisi (Prof.Dr.) Coşkun Alptekin ile Birlikte

1968 yılında "Dımaşk Melikliği ve Dımaşk Atabeği Zahir al-Din Toğ-Tegin" adlı orijinal araştırmasıyla doçent olan Özergin, 1973 yılında kendi isteğiyle Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne geçmiştir. Aynı üniversitede 1974 yılında profesör pâyesini almış ve Temel Bilimler Fakültesi Dekanı olmuştur. Bu görevini tamamlamasının ardından doğum yeri olan İstanbul'a dönmüş ve 1981 yılında emekli oluncaya kadar, daha sonra Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin nüvesini oluşturan İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nde görev yapmıştır.

Emekli olduktan sonra da çalışmalarını sürdüren Özergin, genel anlamda Türkoloji alanının bütün şubeleriyle ilgilenmiş; tarih, epigrafi, coğrafya, etnoloji, dil, edebiyat, sanat, mûsiki ve folklor ile ilgili pek çok yazı kaleme almıştır. M. Kemal Özergin, M. Reşidoğlu, Dr. Oğuz Kınıklı ve Kemal Hacıkayaoğlu müstear adlarıyla muhtelif makaleler de neşretmiştir. Sağlam kişilik çizgisini hep koruyan, inandığı değerlerden taviz vermeyen Özergin'in erken yaşta vefatı ilim dünyası açısından önemli bir kayıp olmuştur.

M. Kemal Özergin'in yayınlanan eserlerinden tespit edebildiklerimizi bir bibliyografya halinde sunmakla bir ölçüde de olsa hatırasına duyduğumuz saygıyı ifade ediyor, yeri doldurulamaz hocamıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

BİBLİYOGRAFYA**1955**

Anadolu Selçuklularından Sultan Alâaddin Keykubad I Devri Kitabeleri, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Lisans tezi.

1956

- "İki Yeni Eser" *Bilgi*, sayı 111-112 (Haziran-Temmuz)
- "İstanbul Enstitüsü Dergisi" *Bilgi*, sayı 113-114, (Ağustos-Eylül)
- "Ayın Dergileri 4" *Bilgi*, sayı 117 (Aralık), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Mevlâna'nın Eserleri" *Bilgi*, sayı 117 (Aralık) M. Reşidoğlu müstear adıyla.

1957

- "Türkler ve Medeniyetleri", *Bilgi*, sayı 119, (Şubat), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Cemal Nadir Güler, (Ölümünün 10. Yılında)", *Bilgi*, sayı 119, (Şubat).
- "Fatih'in Elbiseleri", *Bilgi*, sayı 122, (Mayıs), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Keşfü'z-zünûn", *Bilgi*, sayı 128, (Kasım), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Kitap Haberleri", *İstanbul Enstitüsü Dergisi*, sayı 111.

1958

- "Üsküdar-Bostancıbaşı Derbendi Güzergâhı Mimari eserlerinin Kitabeleri", *TD*, IX/13, 111-132.

1959

- *Anadolu Selçuklu Çağında Anadolu Yolları*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Doktora Tezi.
- "Sultan Ahmed III Devri Hadiselerine Âid Tarih Manzumeleri", *TD*, X/14, 125-146. (H. İpekten ile birlikte)

1960

— "Ahmed Paşa'nın Tarih Manzumeleri (855-896/1451-1491)", *TDED*, X, 161-184.

1963

— "Anadolu Yemekleri ve Türk Mutfağı" (Hâmid Z. Koşay ve Âkile Ülküran ile birlikte), *TKD*, sayı 5 (Mart)

— "Yugoslavya'da Yaşayan Türkler" *TKD*, sayı 11 (Eylül).

— "Türkiye'deki Kazak Türklerinden Bir Kısmı Amerika'ya Göçe Hazırlanıyor" *TKD*, sayı 10 (Ağustos) 286.

— "Ruhi" *İA*, IX, 764-765.

1964

— "Millî Oyunlardan Bir Demet ", *MM*, sayı 196, (Haziran), M. Reşidoğlu müstear adıyla.

— "Tiryaki ve Petraki Konusunda ", *MM*, sayı 198 (Ağustos), M. Reşidoğlu müstear adıyla.

— "Seydi'nin el-Matla'ı", *MM*, sayı 196, 198, 200 (Haziran-Ağustos-Ekim), M. Reşidoğlu müstear adıyla.

— "Sivas İli Halk Oyunları", *MM*, sayı 200 (Ekim), s. 235-236.

1965

— "Türk Kültürü Sözlüğü", *Bilgi*, sayı 219 (Ağustos).

— "Anadolu Selçuklu Kervansarayları", *TD*, XV/20, 141-170.

— "Türk Kültürü Sözlüğü", *Bilgi*, sayı 216, s. 11-14.

— "Türk Kültürü Sözlüğü", *Bilgi*, sayı 219, s. 11-14.

— "Türk Kültürü Sözlüğü", *Bilgi*, sayı 220, s. 11-14.

1966

— "İznik Gölünde Balıkçılık", *TFA*, X/207 (Ekim), 4216-4217.

— "Hah", *TFA*, X/207 (Ekim), 4216-4217.

- "Afyon'da Keçecilik", *TFA*, X/207, (Ekim), 4216-4217.
- "İstanbul'da Derlenen Yanılmacalar" *TFA*, X/208 (Kasım), 4238.
- "Letaif-i Esnaf", *TFA*, X/209 (Aralık).

1967

- "Eski Bir Seyirname", *TFA*, X/211, (Şubat) 4331-4332.
- "Kurşun Dökme", *TFA*, X/217 (Mart) 4361-4363.
- "Harput Mânileri", *TFA*, X/213 (Nisan), 4382.
- "Erzurum Bilmeceleri" *TFA*, X/215 (Haziran) 4132-4133.
- "Elim Elim Epelek (Kelebek) oyunu", *TFA*, 11/219 (Ekim), 4563-4564.
- "Türk Tarihinde Ekim Ayı" *MID*, 1/6 (Ekim).

1968

- "Sivas ili Halk oyunları ", *TFA*, 11/222 (Ocak), 2636-2638.
- "Afyon'da Döğme Bakırcılık", *TFA*, 11/224 (Mart).
- "Hacı Atmaca-oğlu ve Eseri", *IDM*, sayı 5 (Nisan), s. 312-316.
- "Bolvadin Yemekleri", *TFA*, 11/227 (Haziran), 4770-4774.
- "Prizren Kitabeleri", *VD*, sayı 8, s. 75-96 (H. Kalesi ve İ. Eren ile birlikte).

1969

- "İstanbul Yatırlarına Dair", *TFA*, XII/237 (Nisan), 5249-5250.
- "Halk Takviminde Aylar", *TFA*, XII/238 (Mayıs), 5275-5277.
- "Kerkük Şairleri", *HD*, IV/69 (Eylül), 20-22.
- "İstanbul Yatırları", *TFA*, XII/243 (Ekim), 5419-5420.
- "Mimar Oğul - Bey (Selçuklu Çağı Mimarları)", *HD*, sayı 71 (Kasım).
- "Bolvadin Halk Oyunları", *TFA*, XII/245 (Aralık), 4573-4574.

1970

- "Neşâfi Dede'nin Bir Mektubu" *HD*, X/74 (Şubat), 25-27.

- "Musikî Âletlerine Dâir Bir Manzûme", *HD*, sayı 1 (Nisan).
- "Türklerde Lâkap Alma Âdetine Dâir", *TFA*, XII/249 (Nisan), 5583-5584.
- "XVII. Yüzyılın ikinci Yarısında İstanbul-Şam Yolu", *KB*, XIX/242 (Mayıs), 34-38.
- "İncesu Köyü (Dinar) Halk oyunları", *BTD*, sayı 3 (Haziran).
- "XVII. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti-II", (K. Hacıkayaoğlu), *BTD*, sayı 3.
- "Nakkaş Behzâd Çelebi'ye Dâir", *HD*, IV/79, 13-15.
- "XVIII. Yüzyıla Âid Bir Çalgı Adları Cetveli" *TFA*, XII/252 (Temmuz), 5669-5671.
- "Letaif-i Esnafdan: I Ekmekçi", *TFA* XIII/254 (Eylül), 5742-5744.
- "İstanbul'da Derlenen Ölçülü Sözler ve Fıkralar", *TFA*, XIII/256 (Kasım), 5782-5783.
- "XVII-XVIII. Yüzyıl Musikişinaslarına Dâir", *ÇD*, sayı 154 (Kasım).
- "Selçuklu sanatçısı nakkaş Abdülmü'min el-Hoyî Hakkında", *Belleten*, XXXIV/134, 219-230.

1971

- "Kitaplar Arasında: Jenkins, Jean, Musical Instruments", *TFA*, XIII/258 (Ocak), 5842-5847.
- "Nâyî Çallı Mehemed Dede'ye Mersiye Tarihi", *ÇD*, sayı 156 (Ocak).
- "İstanbul'da Derlenmiş Dilek Sözleri", *TFA*, XIII/268, 6145-6147.
- "Eski Bir Peşrev Fihristi", *ÇD*, sayı 157 (Şubat).
- "Boru Çalgısının Yayılışı (1)", *TFA*, XIII/2601 (Mart), 5894-5898.
- "Evliya Çelebi Seyahatnamesi, I, (Türk Resim Tarihinin Yazılı Kaynakları)", *HD*, sayı 87 (Mart).
- "Boru Çalgının Yayılışı (2)", *TFA*, XII/261 (Nisan) 5938-5942.
- "XVII. Yüzyılda Osmanlı Ülkesinde Çalgılar I" *TFA*, XIII/262 (Mayıs), 5955-5959.
- "XVII. yüzyılda Osmanlı Ülkesinde Çalgılar II" *TFA*, XIII/263 (Haziran), 6006-6009.

- "XVII. yüzyılda Osmanlı Ülkesinde Çalgılar III", *TFA*, XVII/264 (Temmuz) 6031-6036.
- "XVII. Yüzyılda Osmanlı Ülkesinde Çalgılar IV", *TFA*, XII/265 (Ağustos).
- "Hafız Şeyda Dede'ye Dâir Bir Tarih Manzumesi", *MNM*, 11/22 (Ağustos), 20-21.
- "İstanbul'da Derlenmiş Dilek Sözleri", *TFA*, XIII/268 (Kasım).
- "Sultan Kanunî Süleyman Han Çağına Aid Tarih Kayıtları", *AÜAD*, 11/3, 61-130.
- "Türkiye Kitabeleri: (Samsun) Kale-Kapısı Mescidi II (Alaşehir) Şeyh Sinan Türbesi 890/1485", *STY*, Sayı 4, s. 61-72.
- "Özdemiroğlu Osman Paşa'nın Şirvan Seferi ile İlgili Üç Manzûme", *TED*, sayı 2 s. 255-288.

1974

- "Kuman-Kıpçak Bilmeceleri Üzerinde Araştırmalar", *TFA*, XV/294 (Ocak) 6862-6865.
- "Azmi-zâde Hâletî Efendi (1570-1651)", *HD*, XIV/123 (Mart), 29-31.
- "Halı", *TFA*, XV/297 (Nisan), 6937-6940.
- "Ömer Çelebi'nin Nazîre Antolojisi (Mecmuatü'n-Nezâir)", *HD*, sayı 126 (Haziran).
- "Günlerle İlgili İnançlar", *TFA*, XV/300 (Temmuz), 7028-7030.
- "Çankırı'da Ayakkabıcılık", *TFA*, XV/302 (Eylül).
- "Güney Uygurlarında Yazılı Eserler", *ÖD*, sayı 12 (132) (Aralık).
- "Tebriizli Mehdi Şukûhî (1829-1897)", *HD*, XV/128, 23-24.
- "Eski Bir Ruznâme'ye Göre İstanbul ve Rumeli Medreseleri", *TED*, sayı 4-5, s. 263-280.

1975

- "Tarihte Medreseler", *BD*, XXII/45 (Mart) 30-33.
- "İstanbul Yatırları 3", *TFA*, XVI/309 (Nisan), 7285-7286.
- "Ninniler", *TFA*, XVI/312 (Temmuz) 7364-7369.
- "Türk Tarihi Araştırmalarında Joseph de Guignes (1721-1800)", *ÖD*, s. 3, (Mart).

- "Rumeli Kadılıklarında 1078 Düzenlemesi", *İsmail Hakkı Uzunçarşılı'ya Armağan*, Ankara 1975, 251-309.

1976

- "Adelunglar'a Göre Türkler", *TFA*, XVII/329 (Aralık), 7833-7835.
- "Bibliyografya: Letaif-i Esnaf Folklor ve Etnografya ile İlgili Bir Kitap", *TFA*, X/209 (Aralık), 7833-7836.
- "Temürlü Sanatına Ait Eski Bir Belge: Tebrizli Cafer'in Bir Arzı", *STY*, VI, 471-518.
- "Kimekler ve Kimek Devleti", *Atsız Armağanı* (Ortadoğu Gazetesi).

1977

- "İslam-Türk Medeniyeti Tarihi", (Birinci Bölüm: Ders Notları), 1976-1977 öğretim yılı.
- "Karakalpak Müziği Üzerine", *TFA*, XVII/331 (Şubat), 7889-7894.
- "Nikolay Aleksandroviç Aristov", *TFA*, XVII/333 (Nisan), 7951-7953-
- "Turanın Kültür Tarihine Toplu Bir Bakış", *Turan Dergisi*, sayı 1 (13).
- "Kazakistanda Bilim ve Yükseköğretim Kuruluşları", *Turan Dergisi*, sayı 2 (14) (Eylül).
- "Aşkabat ve Çevresi", *Turan Dergisi*, sayı 5(17) (Kasım-Aralık).
- "Aşkabat ve Çevresi", *Turan Dergisi*, 4(16).
- "Beyrûni", *Turan Dergisi*, sayı 3 (15) (Ekim).
- "Palmlad'a Göre Türkler", *TFA*, XVII/341 (Aralık), 8169-8171.

1978

- "Ahmed Ziyâfi (Yirminci Yüzyılın Türk Edebiyatçıları)", *Türk Edebiyatı Dergisi*, sayı 53 (Mart).
- "Hafız Post Hakkında", *ND*, II/2 (Ağustos), 19-23.
- "Ahmed Fargânî (IX. Yüzyılda Bir Türk Astronomu)", *ND*, II/1 (Ekim), 40-45.
- "Şair ve Destancı Pölken", *TFA*, XVIII/351 (Ekim), 8458-8460.

1979

- "Türk Edebiyatı Tarihinden Notlar", *ND*, III/4 (Ocak), 30-41.
- "Halkbilimci Hâdi Zarif", *TFA*, XVIII/354 (Ocak), 8540-8542.
- "Türk Boylarından Alçınlar Üzerine" *TFA*, XVIII/357 (Nisan), 8617-8618.
- "Çağdaş Türk Topuluklarından Salâlar", *TFA*, XIX/362 (Eylül), 8757-8759.
- "Ortaçağ İslam Dünyasında Zicler", *ND*, Sayı 12 (Eylül).
- "Yirminci Yüzyılın Türk Edebiyatçıları Rûzî Kâdiri", *Töre Dergisi* sayı (103-104).

1980

- "Başkurtlar", *BGD*, sayı 7 (Ocak).
- "Abakanlılarda Sözlü Edebiyat", *DTD*, Yıl 2, sayı 3.
- "Abakanlılar", *DTD*, Yıl 2, sayı 1 (Ağustos).
- "Abakan Türklerinde Kültürel Hayat", *DTD*, Yıl 2, sayı 2 (Eylül).
- "Çağdaş Türk Dünyası", *BGD*, 2 (9) (Mart).
- "Çağdaş Türk Dünyası", *BGD*, sayı 3-4 (10-11) (Nisan -Mayıs).
- "B. Güney Sibiryâ Türkleri : 1. TUVALAR", *BGD*, Yıl 2, sayı 1 (3) (Temmuz).
- "Ortaçağ İslâm Dünyasında Bilginler İbn Tarhan, İbn el-Mübârek, İbn Süleyman", *ND*, sayı 42 (Mart).
- "Müstakimzâde'nin Besteciler Fihristi", *ND*, sayı 43 (Nisan).
- "Divân-ı Hikmet (Dinî-Tasavvufî) Edebiyatımızdan", *ND*, Sayı 45-46 (Haziran-Temmuz).
- "Cov Devleti", *Türk'e Çağrı Dergisi*, Sayı 4-5 (16-17) (Ağustos-Eylül).
- "Asya Hunları Devleti I (Hsiung-nu Şan-Yükiğü)", *Türk'e Çağrı Dergisi*, sayı 6 (18) (Ekim).
- "Asya Hunları Devleti II", *Türk'e Çağrı Dergisi*, sayı 7 (19) (Kasım).

1981

- "Atatürk Diyor ki: Dinimize Dair", *OD*, sayı 1 (Ağustos).

- "İbn Sina, Doğumunun 1000. Ölümünün 944. Yıldönümünde", *OD*, sayı 1 (Ağustos Dr. Oğuz Kınıklı adıyla).
- "Makas Bekmuhammet (1830-1904) Kazak Halkbilimcilerinden", *OD*, sayı 1 (Ağustos).
- "Hocam Bahadır Beg", *OD*, sayı 1 (Ağustos).
- "Türk Meşhurları", *OD*, sayı 1-2 (Ağustos-Ekim).
- "Mesudiye Destanı", *OD*, sayı 2 (Ekim) M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Aile Ocağında Kışın Dinlenme ve Oyun" *OD*, sayı 2 (Ekim), Kemal Hacıkayaoğlu müstear adıyla.
- "Abdullah el-Baranî Hakkında", *OD*, sayı 2 (Ekim).
- "Bir Çin Kaynağına Göre: Asya Hunları Kültürü", *MEKD*, sayı 12 (Ekim), Dr. Oğuz Kınıklı müstear adıyla.

1982

- "Yine Abdullah el-Baranî'ye Dâir", *OD*, sayı 5 (Ocak).
- "Sakalar'da Destan Olonko", *KED*, sayı 3 (Temmuz-Ağustos-Eylül).
- "Tuva Yurdu Tarihi", *MEKD*, sayı 15 (Mayıs).
- "Kırgızlarda Musiki", *MEKD*, sayı 16 (Temmuz).
- "Bagatlar ve İlgili Yer Adları" *MEKD*, sayı 16 (Temmuz), Dr. Oğuz Kınıklı müstear adıyla.

1983

- "Eski Türk Sporlarından Atıcılık", *MEKD*, sayı 17 (Temmuz), Kemal Hacıkayaoğlu müstear adıyla.
- "Ondördüncü Yüzyılda Türk Dünyası", *MEKD*, sayı 22 (Temmuz).
- "Çağdaş Türkistan Edebiyatından", *Töre Dergisi*, sayı 150 (Kasım).
- "Türkistan Halk Edebiyatı — Cuman Bülbül (1818-1886), Ciyen-Murat Cıray (1836-1908), Taşçarşembe-oğlu (1909-1967)", *Töre Dergisi*, sayı 150 (Aralık).

1984

- "Çağdaş Türkistan Edebiyatından: Bilâl Azizi", *Töre Dergisi*, sayı 152 (Ocak).
- "Hafız Şeyda Dede'ye Dâir Bir Tarih Manzumesi", *MD*, sayı 17 (Şubat).
- "Tarihteki Türkiyeliler", *MD*, sayı 17-18 (Şubat), Dr. Oğuz Kınıklı müstear adıyla.
- "Türkistan Halk Edebiyatından (Sıpıra Cırav), Nisanbay-uk (1857-1930), Ataniyaz, Manasçı Canıbay (1869-1942), Kıyas Cırav", *Töre Dergisi*, sayı 154-155 (Mart-Nisan).
- "Geç Ortaçağ Klasik Musikisinde Ezgi Dizileri (Türk Musikisi Tarihi)", *MD*, sayı 18, 19, 20, 21 (Mart-Nisan-Mayıs-Haziran).
- "Gaziantep Halk Oyunları", *MD*, Sayı 19-20-21 (Nisan-Mayıs-Haziran), Kemal Hacıkayaoğlu adıyla.
- "Türkistan Halk Edebiyatı Tarihinden Abdürreşid Han (1510-1559), Zelifi (1674? - 1745 ?) *Töre Dergisi*, sayı 15 (Mayıs).
- "Ramazan Ayında Musiki", *MD*, sayı 22-23 (Temmuz-Ağustos), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Başkurtlar (Çağdaş Türk Dünyasından)", *Töre Dergisi*, sayı 160 (Eylül).
- "Osmanlı ülkesinde Hanendeler (XVII. yüzyılda)" *Mızrap Dergisi*, sayı 24-25-26 (Eylül-Ekim-Kasım).
- "Eski Bir Devlet Geleneği ve Töreni: Mevlid-i Şerif Okunması" *Töre Dergisi*, sayı 163 (Aralık), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Hâce Abdülkadir Marâgî'nin Manzum Bir Arzıhali", *Kemal Çığ'a Armağan*.

1985

- "Nogaylar (Çağdaş Türk Dünyasından)", *MEKD*, sayı 31 (Ocak).
- "Avrupa'nın öteki Yüzü", *Bizim Ocak Dergisi*, sayı 13-14 (Ocak-Şubat), Kemal Hacıkayaoğlu müstear adıyla.
- "Yirminci Yüzyılda İstiklâl Hareketleri: Türkistan Muhtar Cumhuriyeti", *Boğaziçi Dergisi*, sayı 37 (Temmuz), Dr. Oğuz Kınıklı Müstear adıyla.
- "Üstad Arel Layık olduğu Makama Getirilmemiştir. (Röportaj)", *Boğaziçi Dergisi*, sayı 37 (Temmuz).

- "İpek Yolu", *Boğaziçi Dergisi*, sayı 38 (Ağustos).
- "Türklük Bilgisi", *Boğaziçi Dergisi*, sayı 39 (Eylül), M. Reşidoğlu müstear adıyla.
- "Kuzey Çin'de On Dört Devlet" *Boğaziçi Dergisi*, sayı 41 (Kasım).
- "İbn Irak (Orta Çağda Bir Türk Bilgini). Emir Ebu Nasr Mansur İbn Ali İbn Irak (İğrak) ölüm 1030?", *Türk Dış Hekimliği Dergisi*, sayı 1 (Almanya).
- "Çalgılar", *MD*, sayı 36-37-38-39-40-41-43-44. (Eylül-Ekim-Kasım-Aralık-Ocak-Şubat-Nisan-Mayıs).

KISALTMALAR

TD	<i>İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi.</i>
TDED	<i>İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi.</i>
TKD	<i>Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Türk Kültürü Dergisi.</i>
İA	<i>İslam Ansiklopedisi.</i>
MM	<i>Musikî Mecmuası.</i>
TFA	<i>Türk Folklor Araştırmaları.</i>
MİD	<i>Milli Işık Dergisi.</i>
IDM	<i>İslam Düşüncesi Mecmuası.</i>
VD	<i>Vakıflar Dergisi.</i>
HD	<i>Hisar Dergisi.</i>
KB	<i>Karayolları Bülteni.</i>
BTD	<i>Büyük Türkiye Dergisi.</i>
ÇD	<i>Çağrı (Fikir-Sanat) Dergisi.</i>
MNM	<i>Musikî ve Nota Mecmuası.</i>
AÜAD	<i>Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi.</i>
STY	<i>İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Yıllığı.</i>
ÖD	<i>Ötüken Dergisi.</i>
BD	<i>Bayrak Dergisi.</i>
ND	<i>Nesil Dergisi.</i>
BGD	<i>Bizim Güneş Dergisi.</i>
DTD	<i>Doğu Türkistan Dergisi.</i>
OD	<i>Orkun Dergisi.</i>
MEKD	<i>Milli Eğitim ve Kültür Dergisi.</i>
KED	<i>Kardeş Edebiyatlar Dergisi</i>
MD	<i>Mızrap Dergisi.</i>